

Englanninkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen laajentaminen Vantaalla

VD/5054/12.00.01.00/2023

Englanninkielisellä varhaiskasvatuksella, perusopetuksella ja lukiokoulutuksella tässä tarkoitetaan toteutusta, jossa opetuskielenä on pääasiassa englanti suomen kielen ohella. Tavoitteena tällöin on, että oppijat saavuttavat molemmissa kielissä kielitaidon, joka mahdollistaa jatko-opinnot molemmilla kielillä.

Englanninkielisillä varhaiskasvatus- ja opetuspalveluilla on enemmän kysyntää kuin tarjontaa Vantaalla. Palvelut nähdään myös vetovoimatekijänä kansainvälisten yritysten ja kansainvälisten perheiden näkökulmasta. Pääkaupunkiseutu on suuri työssäkäyntialue ja englanninkielisen palvelun löytäminen lapsille ja nuorille on yksi tärkeä peruste valittaessa työ- ja asuinpaikkaa.

Kaupunginvaltuuston 19.12.2022 (§ 5) hyväksymässä Vantaan kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa vuosille 2022–2031 palvelutarve on todettu. Palveluverkkosuunnitelma sisältää maininnat sekä IB-jatkumon laajentamisesta perusopetukseen että englanninkielisen perusopetuksen laajentamisen Aviapoliksen alueella. Varhaiskasvatuksen osalta suunnitelmassa todetaan englanninkielisen varhaiskasvatuksen kehittäminen ja IB-jatkumon ulottaminen varhaiskasvatukseen.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on selvitetty eri vaihtoehtoja englanninkielisen varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden laajentamisesta Vantaalle. Selvittelytyöhön työryhmässä ovat osallistuneet varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen sekä yhteisten palveluiden asiantuntijat. Selvittelytyössä on kuultu englanninkielistä palvelua tarjoavien toimipisteiden edustajia, Vantaan kasvupalveluiden asiantuntijoita, tutustuttu eräiden verrokkien toimintaan muualla Suomessa sekä tehty kysely englanninkielisten palveluiden piirissä olevien lasten ja nuorten huoltajille.

Selvittelytyön perusteella on todettu, että ensisijaisen tärkeää on tarkastella koko opinpolkua lapsen, nuoren ja perheiden näkökulmasta. Tällä hetkellä suuri ongelma on, että toisen asteen koulutuksessa ei ole riittävästi tarjolla englanninkielisiä koulutuspaikkoja. Toinen tärkeä kysymys on taata lapselle ja nuorelle riittävä kielitaito englannin lisäksi myös suomen kielellä, mikä laajentaa jatko-opintomahdollisuuksia ja antaa myös paremman lähtökohdan Suomessa pysymiseen ja toimimiseen.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi voi saada varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen tai ruotsin kielellä tai saamen kielilaissa (1086/2003, 3 §:n 1 kohta) tarkoitetulla saamen kielellä. Kaksikielisessä kunnassa palvelunkäyttäjä saa varhaiskasvatusta valitsemallaan kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi. Valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa todetaan, että varhaiskasvatuksessa voidaan käyttää myös muita kieliä, kun se ei vaaranna varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tällöin tulee huolehtia myös lasten äidinkielenä olevan suomen/ruotsin kielen taidon kehittymisen tukemisesta. Ja lisäksi, että varhaiskasvatuksessa tuetaan monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä edistetään tavoitteellisesti ja pedagogisesti suunniteltuna.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan koulun opetuskieli on suomi tai ruotsi tai saame, romani tai viittomakieli. Erillisessä opetusryhmässä tai koulussa opetus voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin edellä mainituilla kielillä. Äidinkielenä opetetaan jotain edellä luetelluista kielistä.

Lukiolain mukaan (714/2018, 14 §) oppilaitoksen opetuskieli on suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla lisäksi saame, romani tai viittomakieli taikka muu 3 §:ssä tarkoitetussa luvassa määrätty kieli. Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opetuksesta voidaan antaa myös muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla opetuskielellä, jos se ei vaaranna opiskelijan mahdollisuutta seurata opetusta ja suorittaa oppimäärä ja ylioppilastutkinto.

Työryhmän työn aikana todettiin, että IB-ohjelmien rakentaminen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen edellyttää vielä tarkempaa selvittämistä. IB-ohjelmien sovittamisessa suomalaisen varhaiskasvatuksen suunnitelmaperusteiden ja perusopetuksen opetussuunnitelmaperusteiden kanssa on erilaisia vaihtoehtoja. Myös verrokkikuntien kokemuksiin IB-ohjelmista on syytä paneutua tarkemmin, jotta voidaan löytää parhaimmat ratkaisut Vantaalle.

Tarjottaessa erityistä palvelua kuten englanninkielistä varhaiskasvatusta, opetusta tai koulutusta, oppijat usein valitaan palveluun joillakin kriteereillä. Painotetun opetuksen on todettu lisäävän yleensä segregatiota. Vantaan kaupunki on järjestänyt muita suuria kaupunkeja niukemmin painotettua perusopetusta. Jos englanninkielistä palvelua laajennetaan, on kiinnitettävä huomiota siihen, että se on mahdollisimman yhdenvertaisesti saavutettava. Palvelua tulee tarjota yhdenvertaisesti kaikille, sijainnin tulee olla helposti saavutettava ja tiedotuksen tulee olla monikielistä. Yhdenvertaisuutta tuetaan myös sillä, että oppijoille järjestetään tehostettu ja erityinen tuki tarpeen mukaan.

Työryhmä on kartoittanut palvelun toteuttamista resurssien eli fyysisten tilojen ja henkilöstön näkökulmasta ja ottanut huomioon nykyisen palveluverkkosuunnitelman mukaiset investintiohjelmassa olevat kohteet. Selvitystyön perusteella esitetään, että Aviapoliksen alueelle rakennetaan palvelujatkumo englanninkieliselle palvelulle varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen. Muuraan rakennettavaan päiväkotiin ja yhtenäiskouluun sekä Aviapoliksen lukioon toteutetaan palvelut sekä suomen- että englanninkielisinä. Tämä tarkoittaa, että osa päiväkodin ryhmistä, perusopetuksen luokista ja lukion aloituspaikoista on englanninkielisiä. Maantieteellinen läheisyys mahdollistaa yhteisten opettajien käytön ja näin parantaa henkilöstön rekrytointia esimerkiksi oppiaineissa, joissa opetustuntien määrät ovat pieniä.

Toiminnassa noudatetaan suomalaisia varhaiskasvatussuunnitelman ja perusopetuksen opetussuunnitelman sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita. Mikäli hallitusohjelmassa todettu avaus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon toteutuu, selvitetään mahdollisuudet lukiokoulutuksen englanninkieliseen toteutukseen mukaan lukien englanninkielinen ylioppilastutkinto.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n mukaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 14.8.2023 § 7

Vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) lautakunta merkitsee tiedoksi tehdyn selvityksen englanninkielisen varhaiskasvatus- ja opetuspalvelun laajentamisesta Vantaalla;
- b) selvityksen pohjalta käynnistetään varhaiskasvatussuunnitelman, opetussuunnitelmien, pedagogisten suunnitelmien ja tarveselvitysten laadinta tavoitteena perustaa Aviapoliksen alueelle päiväkotia, yhtenäinen peruskoulu ja lukio, joissa tarjotaan varhaiskasvatusta, esi- ja

- perusopetusta ja lukiokoulutusta englannin kielellä osana näiden yksiköiden toimintaa investointiohjelman mukaisessa aikataulussa;
- c) jatketaan IB-opetuksen laajentamisen tarkastelua varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Selvitys englanninkielisen varhaiskasvatus- ja opetuspalvelun laajentamisesta Vantaalla

Täytäntöönpano: Varhaiskasvatuksen palvelualue
Perusopetuksen palvelualue
Toisen asteen koulutuksen palvelualue
Yhteiset palvelut

Muutoksenhakuohje: Ei muutoksenhakuoikeutta / Kuntalaki 136 §

Lisätiedot:

Yhteisten palvelujen päällikkö Raakel Tiihonen, 040 5158831

Vs. perusopetuksen johtaja Pepita Kaskentaus, 040 720 2962

Toisen asteen koulutuksen johtaja Ari Ranki, 050 314 5378

Varhaiskasvatuksen kehittämisspäällikkö Katjamaria Halme, 043 8258 522
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)